

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
29 aprilie st. v.
11 maiu st. n.

Este în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principala 375 a.

Nr. 17.

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

SILVESTRU MORARIU ANDREEVICI.

Silvestru Morariu Andreevici.

— Veți portretul din fruntea foii. —

Săptămăna trecută mitropolia gr. or. din Bucovina a avut o mare serbătoare. La 27 aprilie (9 mai) ea a serbat jubileul de 10 ani al păstoririi in. Pr. SSale părintelui arhiepiscop și mitropolit Silvestru Morariu Andreevici.

Vom informa și noi pe cetitorii noștri despre decursul acestei serbători. Deocamdată, drept tribut al devotamentului nostru, reproducem în fruntea foii noastre portretul prelatului iubilant, adăugându-i următoarele date biografice:

Silvestru (Samuil) Morariu Andreevici s'a născut la 14 nov. 1818 în Mitocul-Dragomirnei, sat în Bucovina, unde părintele seu a fost preot. Studiile liceale, filosofice și teologice le-a făcut în Cernăuți, terminându-le la 1843 cu succesul cel mai bun. Apoi se însură și funcționă 20 de ani ca preot în Ceahor, lângă Cernăuți; într'aceste inse i muri soția și densusl remase văduv de timpuriu.

La 1862 fu înaintat de referendar al consistorului, conducând totodată și învățământul tipicului și al cântărilor bisericicești la seminar și la școala de musică vocală bisericicească.

La 1866 reorganizându-se consistorul, fu numit consiliar al consistorului, unde apoi i se deschise un teren larg de activitate și susținând în consistor o luptă desperată în contra episcopului Hacman, își atrase stima tuturor românilor; dar Hacman îl destituī, dimpreună încă cu un consiliar român și ambii suferiră multe persecuțiuni, în urmă densesii totuș furē reintegrați în posturile lor. La 1873 muri Hacman; doi mitropoliți, Bendela și Blajevici, se succedară; amēndoi bētrāni bolnāvicioși și în tot timpul ocārmuirii lor părintele Morariu Andreevici fu conducătorul spriginitor al clerului.

La 1874 intră în statul monachal și fu înaintat îndată archimandrit catedral, primind numele călugăresc de Silvestru; trei ani mai târziu fu numit archimandrit archidieceșan și vicar general al mitropoliei; după mōrtea lui Blajevici ajunse administrator al eparchiei și în urmă în aprilie 1880 fu numit arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei și Dalmației și ca atare s'a instalat la 9 maiu aceluiăș an.

Noul arhipăstor s'a ilustrat în literatura națională prin mai multe opere. Astfel încă pe când funcționă ca paroc în Ceahor, a publicat 16 opere didactice române, pentru școalele primare și licee, cari se întrebuintează și astăzi, în a doua și a treia edițiune. A mai publicat: »Predice pentru dumineci și serbători«, doue broșure musicale, conținēnd punerea pe note a cântărilor bisericicești și a tipicului; totodată a fost presidential comitetului editor al singurului diar românesc din Bucovina; »Amicul Poporului.«

Aceste date, pe cari le estragem din »Gazeta de București«, le mai întregim cu următoarele, scōse tot de acolo: La 1871 a elaborat un proiect de lege pentru congresul bisericesc, care a și fost sancționat de monarc în acelaș an; în mai multe rēnduri a fost ales deputat în dieta provincială și în senatul imperial, — are meritul de a se fi introdus și limba română în desbaterile dietei Bucovinei, care l'a ales și membru al consiliului administrativ al țērii. La 1870, pe când bogatul fond religionar erā în pericol de-a fi inghițit, I. Pr. SSa a fost capul meetingului adunat pe tologa Cernăuților, în număr de vr'o 3000 țērani, 50 proprietari mari, peste 200 preoți, câteva sute de rezeși și mai multe decimi de industriași și comercianți.

Facultatea teologică a universității din Cernăuți i conteri titlul de dr. al teologiei; ēr Societatea pen-

tru învățatura și literatura poporului român din Bucovina, al cărei vice-president fusese, l'a proclamat membru de onōre.

În viața privată este d'o amabilitate estraordinară cătră toți cei ce vin în contact cu I. P. SSa. Nobil și generos, mulți tineri studenți, fără mijloce, își datoresc ađi cariera ajutōrelor oferite de părintele mitropolit Morariu. Tot I. P. SSale se datoreșce și mārirea pensiunii vėduvelor preotese și a copiilor lor.

Din căsătoria sa a avut doi copii: un băiat și o fată. Fiica sa a fost soția unuia din cei mai distinși preoți, Artemie Berariu, paroc în Ceahor și membru al comisiunii esaminatōre la facultatea teologică din Cernăuți. Fiul seu, absolvent al facultății de drept din Viena, este amplotiat în Cernăuți, căsătorit.

Bogdan I sėu Intemeerea Moldovei.

— Tragedie în versuri, în cinci acte. —

(Urmare.)

Scena VI.

Un curtean tatar (cu ulciorul și cupe de vin.)

Zemir, Bogdan.

Zemir (lui Bogdan.)

Ci etă! ia și gustă cât vrei din vinul meu!
(El tōrnă și bea, apoi dă lui Bogdan.)

Bogdan (bēnd.)

E dulce ca și mierea, — și tare ca și focul!

Zemir.

Ei veđi! numai la mine își află, bietul, locul. —
Mai bē!

Scena VII.

Zemir, Negrilă, Bogdan.

Negrilă.

Mārite hane! adus-a chiar acum
Cățiva călări din ōste, de pe-al Istrului drum,
O tineră copilă bogat împodobită,
Ce, după cum se spune, e de curēnd răpită
De mārghinașii, carii cu ea acum plătesc
O dejmă datorită la scaunu-ți domnesc.

Zemir.

O fată! tinerică! . . Ci ad'o iute-aice
Spre a vedē de dejma e bună, cum se dice! —
Plăcutule Bogdane, cu dēnsa vom serbă
Prietenia noastră mai veseli!

(Zārind-o.)

Ea-i, aha!

Scena VIII.

Molda, Zemir, Bogdan.

Zemir.

Pășeșce fār sfielă, micuțule boboc!
Pășeșce, nu te teme, că dōr nu calci pe foc!
(Alergānd la ea, o apucă de mână, o aduce în
fața scenei, c'o înflăcărare mare.)
Pe legea mea! tâlharii nici cum nu m'au nșelat;
E bună dejma asta! e bună de pupat . . .

(O sărută într'un chip barbar; Molda dând un tipet, se clatină, apoi se lasă încet jos, apröpe fără simțire.)

Bogdan.

Ehei! Zemir, ascultă: o ia mai cu cruțare...

Zemir.

Cunoșc eu aste jocuri, și ce fel de puțtare
Cu astfel de vulpöice eu trebuie să am!

(O ridică și sprigină câteva minute de el; apoi îi îndreptă fața spre densusul, — dar după o clipă de ațintire în ochii ei ce se deschid încet, îngroziți, Zemir se simte cuprins de un fior; — el caută a se descleștă de Molda cu încetul; ea rămâne incremenită în picioare.)

Pe Hermoe 'nfocatul! pe magii din Hanam!
Privirea ei me 'nghietă... Femea ori stafie
Ești tu, de ai în ochii-ți o rază-atât de vie,
Ce 'n loc de a aprinde, sleiește trupul meu?
Sunt tréz și ved aieva? or beat sunt acum eu?

Bogdan.

Zemir! ci-ți vino 'n fire; eu te credeam mai tare!
O fată să te-aducă pân' într'o așa stare...

Zemir.

„O tineră feciöră ce-i spiță de 'mpërat, —
'Pe-acărei frunte largă lucëferi doi s'abat...
'Pe-acărei buze ðorii se jocă, și 'ntre ele
'S'ascund dinți albi ca flörea de mărăgăritărele...
'O vergură balaie, de nömül creștinesc,
'Ce va căde robită pe țermul tătăresc...
E dënșă!

Bogdan.

Ce ðici?

Zemir.

Tocmai! e dënșă. — N'o șeiu cine...
Grăeșce-mi al teu nume! nădejdea mea-i în tine...
Balae ești ca luna!.. dar din ce nöm tu ești?
Să fii cu drept o fiică din spițe 'mpërătești?

Bogdan.

Privind l'a ei vestminte, ghicirea e ușöră, —
S'o veði, pe brațe numai ea pörtă o comöră.

Zemir.

E adevër! — Din ce loc pe-aici te-ai rătăcit —
Pe-al meu päment, pe care supușii-mi te-au robit?

Bogdan.

M'aș prinde că copila acësta este mută;
Așă dar întrebarea-ți nimic nu te ajută.

Zemir.

Dar spune-mi: ești tu öre din nömül creștinesc?

Bogdan.

Au nu cumva Zemire vederile-ți orbesc?
Dovëda e vëdută... Că-i negreșit creștină,
Mărturisește crucea ce la-al seu gât s'ănină.

Zemir.

De e așă... me iértă, copil nevinovat,
Că fața ta cu buza-mi eu am inveninat...
Frumösă ești ca cerul când de senin luceșce —
Și albă ca isvorul ce din munți șerpueșce —
Pe fruntea ta mărirea sădită o citesc, —
Și chiar de ești născută din nömül creștinesc,

Robită de-ai mei ömeni și 'n casa mea adusă —
Eu nu voi nici o clipă să-mi fii aici supusă,
Fii liberă, — în voe din curtea mea să pleci!

(Molda face câțiva pași.)

Ce-am ðis?... Lăsă-voi öre ca pragul meu să treci,
Când tu, o șeiu pré bine, de-ursita mea trimesă
Ai fost, — și cată-acuma să fii a mea miresă?
Ci étă a mea stëmă — și étă mâna mea...
Al teu e tot de-aicea — al teu e tot ce-i vré!
— Și nu-mi respunði? ai suflet de putregai or pétră?
Au inima-ți ajuns-a o năruiță vatră,
Pe care nu s'aprinde ai dragostei fiori!

Bogdan.

Dar fii mai cu răbdare... l'as până mâni în ðori,
Ca 'nfricoșatu-i suflet încet să-l desmörtëscă, —
Și mâni, — te 'ncrede 'n mine, — mâni ea o să
vorbësă.

Molda (slab, dar cu mare despreț.)

Zemir! și ađi și mâne, cuvinte n'oi găsi
Ca fapta ta barbară s'o pot de-ajuns hulí;
Desprețul meu e singur ce póte să-ți vorbësă...
Pe-al teu calëu trimete-mi; — l'aștept; — să se
grăbësă!

Zemir.

De veði tu ađi în mine, cu suflet temëtör,
Pe-un barbar, — mâni vedë-vei pe-al teu mântuitor!
O nópte-adesea schimbă pornirea furiösă;
Și am nădejde bună, că inima-ți duiosă
Schimbă-se-va cu 'ncetul — căci lécul voi aflá,
Cu care-a ta mânie s'o pot imprășciá.
Te du și te-odihneșce în sala cea de-alături, —
Unde-i găsi covöre molcuțe, päture-päturi,
Pe care trupul lesne se dá la dulce somn;
Și mii podöbe ancă, ce-s vrednice de-un Domn,
Găsi-vei ér acolo, — ș-a tale-or fi cu tóte!
Cu tot ce astă țeră să dea din sinu-i póte...
Ș-apoi, afar' de-aceste, tot mâni în ðori-de-đi,
Când ochiul teu a lene din somn se va trezi,
Aflá-vei lângă tine corona de emiră,
Ce 'ntreaga miédă-nópte ș-o teme ș-o admirá!
Te du și te-odihneșce, te 'nfripéză ér;
Redohăndeșce-ți murii, dumneđeescu-ți har!

Molda.

Ți-aștept numai calëul, ț-am spus! ș-alui secure,
Ea numai vre un zîmbet va mai puté să-mi fure!
(Ea merge încet și ese unde îi arată Zemir.)

Scena IX.

Bogdan, Zemir, Ursan.

Zemir.

Atăta sumeție e de nepomenit!
Tot ce-mi pređise baba ved astăđi implinit...

Bogdan.

Ce-i dreptul, drag prieten! atare întëmplare
Mi s'ar päré pré lesne un bazm de necređare,
De n'aș fi fost de fața la ce s'a petrecut!

Zemir.

Pe Hermoe! Cređi öre că sunt așă de slut,
Barbar pân' într'atata, așă pocită fiară,
Incât ea să voiëscă mai grabnic ca să piéră,
Decât să-și insoțëscă cu mine viëța sa?...
Lăsat-a dar ursita-mi ca vecinic sórta mea
Să nu se primenëscă? — Oh! dar de-aș șeiu eu bine
Că sângele 'n șiröe s'ar scurge tot din mine,

Că 'ntreg hanatu-acesta, din Nipru in Carpați,
Cu-ai mei tatari ca smei, — de trăsnet sfășiați,
Căde-vor, nimici-s'or! . . . eu tot pe-acea femeie
Voi face-o să s'aprină de-a dragostei schintee!

Ursan (lui Bogdan.)

Mărite Dómne! arcașii aștept să poruncești
De ai gând de plecare, séu vrei să te-odihnești?

Bogdan.

Ursane! te uitasem . . . Și mica mea oștire
Stă jos! . . . Vin și eu grabnic! — Te du și dă de șcire.
(Ursan ese.)

Scena X.

Zemir, Bogdan.

Zemir (gânditor.)

Și ținta-mi de 'nălțare zăgaz nu pôte-avé . . .
Să fiu stăpân al lumii . . . și lumea 'n voia mea! . . .
Ce bine ăis-a hima, clonțata vrăjitoare!
Norocu-mi cade 'n palmă — și n'o să-l las să-mi
sbóre!

Bogdan.

Zemire! vèd pré bine c'aici, in casa ta,
Un martor de-a mea tēpă nu are ce câtă;
Arcașii mei aștéptă spre munți ér s'o croiescă,
Că 'n toiul nopții 'ncepe vênatul să foiescă.
— Lăsându-te dar singur și 'n tot nesupărat,
Urez a ta isbândă cât mai ne'ntârziat!
— Ah lume! — De ce ôre nu pot și eu ca tine
Să 'ncerc norocu-mi sprinten pe valurile line
A dragostei focóse! — Dar nu! c'am giuruit,
Iubirea mea intrégă ș-un cređ nețermurit
Miresei mele Molda, ce incurênd sosi-va
In casă la-al meu tată; — acolo el uni-va
A nôstre mâni și inimi . . . La Molda deci gândind,
De mi-ar eși nainte mii ăine 'n hor săltând,
Făcêndu-mi tot cu ochiul, trăgêndu-me in mreă,
Voi fi ca stâncă tare, — și muerésca vrajă
Nici când me va cuprinde! — De altfel, de-aș fi fost
Ca tine 'n libertate, să fac tot pe-al meu rost, —
Me tem că, adinéori de astă copiliță, —
Cu nuri plini de flăcări, cu ochi de hulubiță,
Ce 'n sinu-i alb ascunde un farmec robitor,
Ș a cărei vèđ aruncă săgeți aprinse 'n dor, —
Mreji ce nu știu de Molda le va avé pe tóte,
Căci încă n'am vèđut-o . . . Atunci, me crede, pôte
Că m'aș fi pus alături cu tine, 'n fața ei,
Ș-aș fi cercat spre mine s'atrag eu ochii sei! . . .
Și 'n lupta dintre ură și dintre-a ei iubire
Aș fi avut eu, pôte, mai multă părtinire!

Zemir.

Ce ăici? Tu pe-a mea robă rîvnești!

Bogdan.

O! nici decum!

Zemir.

Și cređi că poți să-mi sufli din palma mea, acum,
O pradă-așă de bună? — Ești pré făr de shielă
Și scump plătire-ai, dragă, atare indrăsnelă!

Bogdan.

Oh! grijă n'ai, Zemire! Me vèđi, că șăguesc, —
Că n'am venit aicea odorul să-ți răpesc;
Și de-ai fi fost tu barbar și slut cu mult mai tare
Decât te-arată chipul — cum vede ori și care, —

Èr eu, ca heruvimul din ceruri pogorit —
N'aș fi cercat, me crede, să calc peste-al teu drit!
(S'aud cornuri.)

Aha! cu toți sânt gata. La dênșii sbor! — Ascultă:
Când vei avé nevoie de dragoste mai multă
Și nu-i ști cum s'o capeti, trimete mi un olac;
Și drept răspuns, prin trênsul, îți voi trimete-un léc,
Cu care vr'o trei ăile intr'una de te-i unge,
Vei isbuti tu ura iubite-ți a străpunge,
Și-i fi mai mândru, gingaș, mai sprinten ca un cuc,
Ce cântă 'n ăori viers galeș, pe-o ramură de nuc!
(Ese rîdênd. Zemir remâne incremenit, scrișcând.)

(Va urmă)

N. A. Bogdan.

Desperărei!

Prietenului V. B. Munteșcu.

De ce me urmărești intr'una
'O, chip al negrei desperări;
Intunecând lumina vieții-mi
Cu norii lungi intristări.

In pieptu-mi: o liră uscată,
De ce 'nfinți córdele de chin?
Și 'ntr'al ilusiilor codru
De ce drept doină, pui suspin?

Pe rêsvrătitul gând coboră
A lumii tale neguri reci;
Tu călăuza morții negre,
Cu cânturi sarbede și seci.

Ai stins și ultima lumină,
A ăile sóre, a nopții stea;
Ai stins fără să lași vre-o urmă
Din fragedă iubirea mea.

In buciumu-ți fără de milă
Când ai aflat, venir' pe loc
Miseriile ciupitoare
Și blăstêmatul Nenoroc.

Priveliștele tale negre
Se vèd acum și me 'nfior;
Ochirea lor me nimiceșce
Și simț cum ăilele îmi mor.

Furtuna ta descarcă norii-ți
De trăsnete ce cad amar
Și mistuesc in negre flăcări
Chiar și al dragostei altar.

Secat-ai pân' și-a mângăerei
Picuri nevinovați și sfinți,
Ce 'n légân încă-i moștenisem
Dela sêrmanii mei părinți.

In mijlocul singurătăței
M'ai implântat, ca să me veđi,
La sbuciume de suflet, pradă,
Și rugei mele să nu-i cređi.

Tirano! sfășie-me 'ndată
Séu pîei din sufletu-mi trudit;
Ori dă-mi pe-o ăi barem iertare
S'o mai iubesc, să fiu iubit.

Traian H. Pop.

Istoria districtelor românești în Băna- tul timișan.

II.

O altă rețea de frecvență a fost dela Vinimatio la Tibisco. Aceasta, după ce a trecut Danubiul la Vinimatio (Castolaci) în spre Lederata (Rama), apoi a traversat la Apo aproape de riul Caras pe malul stâng al Danubiului.¹ Unii istorici numesc această stațiune: Ad Pontes.

Arcidava (Verșețul) unde și până azi se descompere ruine, cari dau dovadă de un municipiu comercial. Unii scrietori dau cu socotela, că aci la Verșeț ar fi fost un port maritim, pte al apelor maritime ce se formaseră în părțile de jos ale Bănatului prin esudațiunile riuilor cari în anticitate nu-și avuseră delimitarea lor regulată. Șcim că Traian a regulat cataractele Dunărei și prin acesta a făcut să se curgă încâtva apele din Bănat. Bălțile dela Alibunar și ale Torontalului, cari se regulaseră mai târziu, ne pot da imagine, că ce a putut să fie aci sub domnia romană.

Centum Putea, după Tocilescu Stamora seu Butinul, loc plin de izvoare.

Berzovia, aproape de riul Berzava, unde azi se află comuna română Jidovin. Aci s'au aflat ruinele unui castru de mare valoare militară. De cari popore s'a pus în ruină acest castru, nu se știe; atâta se cunoșce, că a fost incendiat, și că LEG. XIII. eră aci postată. S'a desgropat un legionar care avea probabil lănta de virtute militară pe o monetă de argilă cu inscripțiunea »FORTES.« S'a mai aflat aci un aphrodit jucător, petrii cu leg. 13, chei dela uși în forma cheilor țărănești române folosite și până azi. Probabil că în părțile acestea populațiunea colonială a fost compactă; pentru că în părțile acestea eră în desvoltare și minele aurare. La Sasca și Moldova (Aurania Romano Dacia) minele erau cunoscute și puse în lucrare.²

Castrul Berzovia probabil că la 687 d. Chr. pe timpul ocupațiunei bulgare s'a devastat cu desevărșire; dar a putut suferi mult și dela Goți, cari precum afirmă ist. Malchus Hist. Bisant. Gotii în Tracia și în părțile ocupate de ei, au nimicit pe toți agricultorii și la ômeni cu trăsuri le-a tăiat mâinile.

Dela Berzovia drumul a luat direcțiunea la Azizis³ Ezerisul de azi lângă Bogonicu, apoi la Caput Bubali, pe care Traian l'a fost edificat sub durata șederei sale în Dacia (Șincai), de aci drumul a traversat la Tibisco.

III.

După charta geografică din Colmar, acestea ar fi să fie stațiunile principale notate de romani, ce probabil s'a comandat a se face și pune pe porticul vre-unui castel imperial.

Inse praesa, descoperirile țilnice ne dau vedit proba, că rețelele și stațiunile municipale au fost mai multe decât se află pe această chartă romană.

¹ G. Tocilescu. Hist. D. a. Rom.

² Aproape de Bogșa la Colțieni pe un vârf de munte s'a descoperit un altar, care se presupune a fi fost dacic. În giurul lui s'a aflat o mulțime de colți a porcilor sacrificai pe acest altar în onora divinității Zabasius. Acestei divinități s'a jertfit capre, veri, ciute și ieși. Sabatius Tauromoffos se mai numia și Dionisos cu corne de taur.

³ G. Tocilescu. Aziz în limba siriacă înseamnă Vitez. Numele zeului syriac Azizus, al căruia cult se pare a fi venit în Dacia odată cu coloniile, după cum probăză monumentele aci aflate: Deus Azizus bonus puer Phosphorus. (Corp. Inscr. Lat.)

În charta guver. Claudium Mercy¹ luată cu ocupa-rea și delimitarea Bănatului la (1723—1725) aflăm patru drumuri romane în părțile apusene ale Bănatului timișan:

I-a dela Mureș în spre Lipova, Stamora, Verșchez, Gaitasol.

II-a dela Mureș înspre Alioș, Timișóra (Zurobara) Voitec, Fattina.

III-a Detta, Partoș pân la Berzovia.

IV-a Aradul nou la Jadani, Murani și probabil a traversat în prețma Murășului pân la Cenad seu Mureșiana.

Din acestea putem constată, că Bănatul timișan a fost colonizat și arădicat la o stare culturală ca ori care provinciă italică, de unde nu s'a putut șterge romanismul cu o strigare de corn al unui legionar, — seu la poștele lui Aurelian de a înființa în drépta Dunărei o altă patrie, — ca această masă de populațiune să-și părăsescă instituțiuni de frica dușmanului. Atunci Roma de ce nu a descălecat sub Hanibal, sub Atila, sub Longobarđi și la alte impregiurări grele? Aceasta nu a fost natura romanilor să fugă cu desagii în spate de frica inamicilor lor. Aurelian ar fi fost un beliduce reu, un politic slab, ca singur să facă un desastru ca atare: să fugă cu o populațiune aci naturalisată improfesionată și să-o pună în pribe-gire pe munții Balcanilor. Pentru această faptă de sigur poporul românesc nu l'ar fi perpetuat în colindele sale. Și nici istoria nu l'ar fi numit: Renființătorul lumii. Nu se pôte presupune, că Aurelian să fi plecat din părțile acestea, precum nu a mai plecat beliduce în lume între plânsetele și țipetele copiilor de diferite etăți. Ca să se afirme acesta, trebuie să ai o fantasie ala Verne, ca să dai ființă la imposibilități. Aurelian a putut să-și retragă legiunile, a putut duce cu sine aristocrația și pe cei avuți, inse poporul a ramas, precum îl și aflăm pururea aci. Istoria proprie ni este martoră. Nu se pôte negă, că sub năvălirea popoarelor barbare despre romanii lăsați aci puțină istorie se face. Primejdiile și acțiunile barbare deveniră la ordinea istorisirii, în atari impregiurări grele când știința abia își mai avea căpêtei, seu decă s'a și scris, de ce interes mai eră să se scrie, de niște colonii remase aci puse în prigonire și ascunse în antea dușmanilor? Cine face istorie despre un popor ascuns la munte și retras la codru — seu dat în ciobănie? Aceasta prigonire, de o durată de seclii, ce a putut să prefacă din coloniile romane? Un an de suferință e mult pentru un popor subjugat, dar vécuri de barbarism, ce a putut să facă cu un popor lăsat aci fără arme, fără aristocrație, fără cultură și conducător — rupt cu desevărșire de trupina nămului seu; a trebuit vécuri să aștepte ca să se renască de nou, a fost necesar să se opintescă ca să renființeze pe genii aceia, de cari avea trebuință ca să mai facă istorie. Istoria nu o face ciobanul, nici țera-nul, istoria o face elita și cultura nămului.

Cu retragerea legiunilor romane din Bănat (265) poporul colonial ramas aci nu a mai putut să continue ideea de stat, la care se rîvniă; a rămas cu propiul seu instinct, conservând individualitatea, limba și naționalitatea așa precum a dictat-o ambițiunea și reminiscințele trecutului glorios. Apoi a trebuit să urmeze o eră lungă de obscuritate istorică până când ș-a putut reculege încâtva perderile de genii, cari de nou să facă ca acestea colonii să se pună în acțiuni

¹ Der Temeser Banat Abgetheilt in Seine District auf genommen und aufgemessen auf hôhen Befel ihrer Hoch fürstlichen Durchlauth des Printzen Eugenii von Savoyen. Ihre Rôm. Kays. und Rath. May. Gen. Leutenanten unter der government seiner Ex. des Herren. Gr. Feldmarchallen Gr. Claudi von Mercy 1723—1725. Ihre aller Hoch. K. K. Mayestet. — (Szentkláray.)

istorice. Apoi mai trebuie să cunoaştem şi acel adevăr, că colonisările nu se fac de o masă compactă din locuitorii unei ţări; ci acelea se fac de regulă din nişte elemente decăzute materialmente, nu din oameni cu stări şi inteligenţă superioară. Horatiu nu a emigrat în Dacia să cânte odele lui, nici Luculus să facă minuni cu bogăţia lui; ci oameni cari îşi căutau o esistenţă mai bună pe deşerturile Daciei. Acestia rămaşi aci nu putură să continue acţiuni de cucerire, nici a se împotrivi invasiunilor barbare; ci avuseseră trebuinţa de pace în timpuri mai bune, ca din elementele poliglote să unifice o idee italică şi apoi să se regenereze. Oare America nu a trecut peste acest proces până să se alcătuescă în fiinţa de azi? Acest proces de dezvoltare a durat mai până la venirea maghiarilor, când această năvalire neaşteptată i-a aflat în orecare organism naţional şi începură a face acţiuni de apărare. Istoria (Anonimul) constată, că românii bănăţeni pe acelea timpuri avuseseră aristocraţia lor şi un principe ereditar. Las că şi până aci a trebuit bănăţenii să fi având una stare politică-bisericească naţională, despre care fiinţa istoria contemporană nu ne dă destule dovezi;¹ dar se descoperă dilnic supoziţiuni, cari testază cu certitudine, că românii din Bănăt au avut o continuitate istorică-bisericească.

Cronicarul rus Nestor, care scrise pe la 1100, şi care fără a avea orecare interes de noi românii, afirmă că: Ungurii viniseră din partea resăritului (Atelcuz), trecură peste munţii cei ungureşti şi începură a se reşoi cu Valachii şi cu Slavii cari locuiau acolo, căci mai înainte slavii ţineau acesta ţară şi Valachii veniră a o cuceri. Apoi Ungurii supuseră pe Valachi şi moşteniră ţera în mijlocul pe cari îi supuseseră. Din acest timp ţera luă numele de Ungaria. (Cap X) apoi dăce Nestor, că Valachii, lovind pe slavii dela Dunăre şi aşezându-se printre ei le făcură silnicie şi-i siliră pe slavi a emigra, parte din ei se aşezară pe Vistula şi luară numele de Lechi.²

Cunoaştem şi cele dăse de Anonimul B. R. Notar, care enarază, că ungurii la venirea lor în Timişana, atacară pe principele Claudiu în préjma Timişului şi acesta după o luptă de rezistenţă fu pus în retragere. După acesta bătălie princ. Claudiu s'a adăpostit în cetatea Cubmului (Contra Margum.) Aci retras a pactat cu ungurii şi a remas în alianţă cu ei. Dela acesta biruinţă până pe timpul lui Sântul Stefan reg. Ung. acesta alianţă se vede a fi fost respectată, pentru că între acestea două popore nu se vede a fi mai fost vre-o acţiune duşmănoasă; ba de alta parte vedem că nepotul lui Claudiu, principele Actum, s'a fost întărit şi organizat milităreşte atât de mult, cât stîrnise bănueli la curtea regală a lui Stefan. Principele Actum cu reşedinţa în Mureşana (Cenad) posedea o armată şi aristocraţia considerabilă,

¹ Xenopol. În poemul german Niebelungen se găseşte pomeniţi Valachii printre poporele cari veniră să feliciteze pe Attila cu privilegiul căsătoriei sale cu Grimhilda. Cântul al 22-lea vorbeşte de ei:

»Von Reuzen und von Kriechen reit da viel maner man
Polanen und Vlachen den sah man ebene gan
Ir pferd und ros die quoten da si mit Kreften riten
Swaz si site habeten der wart vil wenee iht vermiten

Der herzog Rumune uzer Vlachen at
Mit siebenhundert manen hom et iur si gerant
Sam die wilden voete si sah man si warn.« etc. etc.
(Acest poem s'a născut în secl. XII. 1190.)

La S. Nicolaul-mare (Toronto) s'a aflat nişte borcane de valoare, azi proprietatea casei imp. din Viena. Pe una din acestea borcane se poate descifra numele a doi principii cu numele Vataful şi altul Bonila. O nomenclatură romană de o valoare istorică ce dă să presupunem istoria română pe timpul Hunilor.

² Nestor trad. de Schöllsler. III p. 107. Veşi Xenopol.

şi apoi se mai bucură de o avere imensă. Principele Actum în modul acesta deşteptase o temere în reg. Stefan, — se pôte că şi alianţa cu ţarul bulgăresc descoperită de generalul Cenadiu, aduse în temeritate pe Stefan, de rupse cu aliatul său, şi pe acesta pe ţermurile Nagenzului îl atacă, dar aci armata trimisă sub conducerea lui Cenadiu fu bătută, şi Actum devine biruitor — şi decă acesta îşi cunoşcea forţele şi nu făcea un dormitaj pécătos, nu deviniă biruit şi nu-şi perdea nici propria lui viaţă, nici viitorul ţerei şi poporului banatic nu-l punea în primejdie. Cenadul (Mureşana) fu ocupat, unde S. Stefan dă a se straformă. Tôte după calapodul său. Anonimul afirmă, că aci în Mureşana eră o mulţime de monastiri de ritul grecesc, pe cari le prefăcură de ritul latin.

Românii biruiţi furé necesitaţi a lăsa acest terem de a-şi căută un alt adăpost în părţile muntoase a Timişanei — unde dau fiinţa: Districtelor române, sub conducerea banilor, dela cari şi ţera s'a numit: Bănatul timişan.

V. Grozescu.

Petreceţi-ve voi în pace...

Petreceţi-ve voi în pace,
Fii favoriţi ai mamei sorţe;
Pe mine durerile me pórte
În tótă vremea, cum le place.

De vise mi-e scărbită firea,
Le-am cunoscut şi şciu, ce sânt:
Puşderii spulberate 'n vânt, —
În lume n'aflu fericirea.

Mai bine pôte-a fi atunci,
Când coperit de huma rece
Eternul somn me va petrece —
Periţi odată, crude munci!

Fii favoriţi ai mamei sorţe,
A vóstre limpeşi bucurii
În mine-s nişte melodii
Tânguitoare ca de mórte.

Şi ori ce rază, care shórá
Feerie dinaintea mea,
Aud ducend un plâns cu ea,
Ved lacrimi cum se strecóră.

Obscur de tot e-acest pământ
Şi încălciţă-a lui urzélă;
De-aceea nu ţin socotélă,
Oricine-am fost, voi fi, séu sânt

Atom uitării pradă dat,
Séu sóre vecinic lucitor:
Şciu c'am să mor, şciu c'am să mor,
Vom fi egali cu toţi odat.

În tótă vremea, cum le place,
Pe mâni durerile me pórte,
Fii favoriţi ai mamei sorţe,
Petreceţi-ve voi în pace!

Nicolae Musca.

Micșunelele.

Paul Ternac suferia de o bolă de inimă. Eșia foarte rar și căută cât putea să nu indure oboseli și să nu încerce emoțiuni. Nu era decât de 25 de ani. Iși petrecea viața între o servitoare bătrână, femei forte cum se cade, și un prieten vechiu, Armand Saunier, căruia nu-i place lumea și căruia îi e drag să stea cu prietenul său.

Lui Paul Ternac i-a plăcut mult teatrul și-i plăcea încă, dar sănătatea nu-l îngăduia să se ducă des și de câte ori se ducea, se ducea la același teatru, unde a vădut într'o seră o actriță, Blanche Lauville, de care s'a amoresat îndată.

Din seră aceea, Blanche primește în toate serile un buchețel de micșunele cu aceste două cuvinte scrise pe o cartă :

Un necunoscut.

— De ce nu vrei să-i faci cunoștința? îl întrebă Armand.

— La ce? Cum e ea de sərbătorită, de incun-giurată, și-ar ride de un biet amoresat cum sânt eu și aș fi și mai nenorocit atunci. Nu! M'am gândit bine. Ii voi trimite mereu câte un buchețel de mișunele, și atât. Trebuie, vreau să-i rămân necunoscut.

II.

Actrița la început nu luă în seamă bietul buchețel ce găsiă seră d'asupra scrisorilor ce primiă.

— Ecă și darul școlarului! dicea ea.

Dar încet-încet se obișnuia cu micșunelele, trimise modeste ale unui amoresat, fără îndoială sărac și sfios. Acastă sărăcie și sfielă a necunoscutului, o atinseră în cele din urmă. Începă să se intereseze de micșunele, să se întrebe câtă vreme va ține trimiterea lor, să se témă aprópe că nu va găsi pe scrisori buchețelul.

Dar îl găsiă totdeuna.

Veni o vreme când, în urma represintației, începă să ia florile cu ea.

Le punea la pept, și la atingerea acestei dovedei ale unei iubiri așa de tinere și așa de curate, care nu cerea nimic, se simția fericită.

Și pe urmă eră ceva nou în viața ei, totdeuna aceeași, neschimbată, de actriță sərbătorită.

Darurile bogate ce primiă dela un amant or dela vr'un adorator, o atingeau mai puțin decât buchețelul sărac așa de neinteresat și de neschimbător.

III.

Intr'o seră, când întrebă pe portarul teatrului ce s'a făcut buchețelul ei zilnic, el îi răspunde că nu primise nimic. Blanche avu o presimțire rea.

— Dar e o scrisóre pentru dta, adăogă portarul. A adus-o o servitoare bătrână care plângea.

Blanche deschise scrisórea. Măna îi tremurá.

Citi :

»Dómnă,

»Necunoscutul se numește Paul Ternac. I-am închis ochii ađi-nópte. A murit ușor, fără agonie, șoptindu-ve numele. Va fi înmormântat mâne, la 11, la cimitirul Montmartre.

»Armand Saunier.«

Blanche jucă în seră aceea cu o emoțiune fără sémén, și când se duse în cabina sa, după ce sfărși piesa, cei cari veniră s'o felicite, o găsiră nemișcată într'un fotoliu și plângend.

A doua zi la 11, un coșciug intră în cimitirul Montmartre : doue persóne îl urmau : o bătrână și un tiner.

O femei tineră cobori dintr'o trăsură, îi ajunse și când fu coborît corpul, ingenunchiă și aruncă în grópă un buchețel de micșunele.

Traducție de:

Dumitru Stăncescu.

Doine populare.

— De pe Secaș în Ardeal. —

Sunenii hadio adevărat,
Pentru cine m'ai lăsat,
Pintu ruja din păhar,
Pintu urita din deal,
Pintu ruja din feréstă,
Pintu urita din cóstă,
Da să-nyi spui adevărat,
Că pintu ce m'ai lăsat.
Nu te lasă mumă-ta,
N'ar ajunge-a te 'nsurá,
Mumă-ta și némurile,
O! lovi-i-ar junghiurile,
Ca pe mine junghiurile.
Bade badișorul nyeu,
Ajungă-te dorul nyeu,
In vėrvuțul dealului,
In spatele calului,
Cuțitul din tēcă-ți saie,
Tomna 'n inimă să taie,
Curgă sânge tot pėriu,
Să s'adune némul teu,
Să nu-l pótă nime opri,
Până eu bade-oi veni,
Sângele și l'oi opri,
Cu frunđuța costiți.
Ajungă-te bade-o ajungă,
Ajungă-te dorul nyeu,
La un blid cu tată-l teu,
Să lași lingura pe mėsă,
Să te preumbli prin casă,
Să te 'ntrebe tată-l teu :
— Ce ți-i ție fėtu nyeu ?
— Tată, tată dragu nyeu,
Eu-s blăstemat de tot reu.
Nu-i blăstēm dela măicuța,
Nici nu-i dela o soruța,
Că-i blăstēm dela drăguța,
Drăguța m'a blăstemat,
Și de mine s'o legat,
Că eu am fost cel ninovat.

D'auđit-am mândro eu,
Că ție ți-i reu, ți-i reu,
Da nici nyie nu nyi ghine,
Pân' nu vin seră la tine.

Câte fete 'n braț'-a am strıns,
Tóte după min' o plâns,
Eu te-aș strınge și pe tine,
Dar vei plânge după mine.

Maico ínima me dóre,
Să me duc în ședětore,
Ca să vėd pe mândra mea,
Că ea cu cini va ședé,
De-a ședé c'un om de trébă,
Ea și nyie nyia fi dragă.

Ripică.

— Din viața de mahala. —

Urîtă bôlă și *hamurul*! Simțesce omul in totă firea și-l face bun de balamuc. D'apoi de! Nici fără el nu se pôte! De ce-ar mai trăi lumea atunci? Ce-ar mai face fetele și băeții decă n'ar mai fi și jucăria asta? Țeu, eu unul spun drept, că nu șciu. Decă știți dvôstre, spuneți-mi și mie și-o să ve mulțamesc, *parol* c'o să ve mulțumesc. Uite, iau chezaș pe Ripică care me cunoșce și șcie că me țin de cuvânt.

Și d'aia bine a Țis, cine a Țis că :

Danșul, cântul și amorul
Sânt izvorul
Fericirii omenești!...

Și Ripică al meu șcie asta. Căci dantéză, cântă și e *hamurezat* ca nimeni altul. Asta-i totă viața, totă fericirea 'mnealui pe pământul ăsta plin de patimi și nevoi!...

Așă l'au botezat fetele, *Lipică*. Da îi Țic *Ripică*, șcii cum s'ar Țice *rită* in loc de *liră*.

Și-are lipiciu, bată-l hazu...

È in primăvera vârstei. Are pèrul și ochii negri ca nôptea. Mustața o pòrtă rêsucită. Pèrul, tuns cu *freză*, are un colț fain ce ajunge până la sprincene.

De meserie zidar, umblă in Ți de lucru cu papuci, èr dumineca cu ghete cu scîrțitori.

In colo costumul e ca și la ceialalți mahalașii, afară numai de pâlărie. Ripică pòrtă vecinic o pâlărie *leoneză* pusă pe o sprincenă, care-l umple de șic.

Èc'așă e Ripică.

Unde mai pui acum *ghiersul*. Are un *ghiers* de să stai să-l ascuți și nu te mai saturi. Șcie tôte cânticile și noui și vechi. Mai ales ale vechi cu of! of! of!...

Cum ese dela lucru, al lui e dracu. Nu-Ți mai tace gura... Și când ajunge apròpe de casa Sultanii și a Didinii, să te ții pânză!... Dă drumu la totă vocea... VeȚi c'acolo e *pontu*... Sultana și Didina, îi mânăncă lui viața... De ele e băiatu *hamurezat* și pentru ele cântă cu atâta foc!...

*

Sultana și Didina sânt doue surori. Amèndoue frumòse, amèndoue cu lipiciu ca și Ripică.

N'au decăt o mamă, fetele. Ba, uitasem, au ș-un câne mare și reu. Il chiamă Leu. Cu totul patru suflete.

Ca să trăescă mai bine, surorile lucréză la regie.

Tot ducèndu-se la lucru, au făcut cunoșcința și au intrat in vorbă cu Ripică.

Și, fiind că Ripică are lipiciu, le-a căȚut tronc la inimă și ele lui tot așă.

Ripică nu se 'ndură nici d'a mare, nici d'a mică. Ii place și Sultana, îi place și Didina. Se pre-pădeșce băiatu d'amèndoue. Fetele după el așisderea și étă-i pe câte-și trei incurcați al dracului.

Șcie Ripică bine că nu se pôte cu doi pepeni intr'o mână! Da ce să-i facă inimii, bat-o nevoia s'o bată. Înima e tot inimă, ori ce-ai face!

Ba, ceva mai mult, nehotărîrea lui Ripică a băgat zizanie intre surori. Sultana e gelôsă de Didina și Didina de Sultana.

Decă vorbeșce cu Sultana mai mult, se supèră Didina, decă Didina are parte de vorbele lui Ripică, se face foc Sultana. Așă că surorile au ajuns duș-

măne. Vreau să-și scòtă ochii și mai multe nu. Nic nu mai vorbesc de câteva Țile.

Și tôte astea cine șcie cum s'ar fi sfèrșit, decă nu se amestecă aseră intèmplarea. Intèmplarea face minuni și hotăreșce pe omul cel mai nehotărît!...

*

Sultana sta la pòrtă și așteptă să trecă Ripică. Nu băgă inse de sémă că Didina o spionă, stând după pòrtă.

De departe s'auȚi *ghiersul* lui Ripică care cântă:

Înimióră ce te bați
De còste și de ficați.

Și inimióra Sultanii, ca și a Didinii, incepù să se bată sdravèn de còste și de ficați, cum Țicea cântecul.

Ripică se apropie și, vèȚend pe Sultana, îi Țise fòrte politicos:

— *Bonsar la dimuzelă*.

— *Bonsar*.

— Singurică?

— Cum veȚi!

— Of, atunci, Sultànico, lasă-me să-Ți spun, că me topesc după 'mneata.

— Bine faci!...

— Că m'ai băgat in bóle...

Didina care își ținea rêsufllarea și ascultă cu amèndoue urechile, își Țicea in gând:

— VeȚi al dracului, mie tot așă-mi spune!

— Eu? întrebă Sultana.

— Păi, cine?

— Pòte că Didina...

— Ia fugi d'acolo... Ce creȚi c'o să-mi pui mîntea cu potca aia...

Potca!... Atâta a trebuit Didinii să ia foc! Èră să sară să-i dea obraznicului o potcă să n'o pòtă duce, dar o vorbă a soro-sii o ținu in loc.

— Și Țeu că nu ea, Țicea Sultana, spui drept?...

— Să móră mă-sa și ta-so care minie, Sultànico!

Și d'aia veȚi am venit astă-seră să-mi dai intèlnirea aia care mi-ai făȚduit-o... Vreau să-Ți spui pojarul inimii mele și să hotărîm la un fel...

Didina se strîmbă după pòrtă și apoi incepù să zimbescă...

Sultana făcù mutre la început...

— VeȚi că Didina... mama...

— Numai doue vorbișore cari vor hotărî de viața nòstră...

— Bine atunci, decă e vorba numa p'atât. Cum s'o culcă mama și soră-mea, vino 'n grădină...

— Păi pòrta e 'nchisă?...

— Sări ulucile...

— Da Leu?

— Nu-i dau drumu astă-seră.

— Așă da...

— Acuma șterge-o să nu ésă Didina...

— *La levedere*, puiele.

— *Olevoal*, dragă.

Și Ripică plecă incântat. Sultana după ce mai stete puțin la pòrtă, intră și ea in casă.

Didina eră fòrte veselă; jucă chiar de bucurie. Găsise cum să-și rêsune pe Ripică.

*

Èră apròpe de mieȚul nopții... Sultana se tu-rișase in grădină și Didina după ea.

Sultana șe așȚdase sub un cais și așteptă.

Didina se dusesse la cușca cànelui, care dormia dus, și așteptă și ea.

Ècă și pe Ripică pe uluci. Se uită in tôte păr-Țile și se lasă incet jos.

Ajunsese in mijlocul grădinii.

Didina desface lanțul cânelui, arată pe Ripică și șoptește incet :

— Soa, Leule!

Leul se năpustește cu furie și fără să latre mușcă pe Ripică de pulpă tocmai când s'așteptă mai puțin.

Ripică țipă de durere și fuge la uluci. Cănele după el.

De gēba vrea Sultana să-i vie in ajutor. Leu n'aude, nu vede. Mușcă, mușcă mereu și Ripică țipă de mama focului, pe când Didina se tăvăleşce de rīs.

In sfērșit ajunge pe uluci și cade in stradă prădat ca vai de lume!

Aci altă pacoste. Un vardist, atras de țipetele lui, îl inhață și fără vorbă multă îl duce la secție, unde a dormit până astăzi de diminēță!

*

Didina și-a resbunat. Dar nici Ripică nu se lasă mai pe jos.

Ca să-i facă pe piele Didinii, Ripică se cunună după Paști cu Sultana...

Și ec' așa!...

Marion.

Academia Română.

— Premiile. —

După decisiunile luate de Academia Română in sesiunile de până la 1890, concursurile propuse de Academie sūnt cele următoare :

I. *Premiul Năsturel-Herescu*, din seria B, de 4,000 lei, se va decerne, in sesiunea generală din anul 1891, unei cărți scrise in limba română cu conținut de ori ce natură, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie până la 31 decembrie 1890.

II. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1891 unei cărți scrise in limba română, cu conținut literar, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1889 până la 31 decembrie 1890.

III. *Marele Premiu Năsturel-Herescu*, din seria B, in sumă de 12,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1893, unei cărți scrise in limba română, cu conținut de ori ce natură, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1889 până la 31 decembrie 1892.

IV. *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 10,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1891 celei mai bune lucrări scrise in limba română asupra următorului subiect : »Istoria Românilor dela Augēian până la fundarea Principatelor.« Terminul presintării manuscriselor va fi 30 novembre 1890.

V. *Premiul G. San-Marin*, in sumă de 1,500 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1891 celei mai bune lucrări asupra următorului subiect : »Considerațiuni asupra comerțului României cu țările străine atât la Orient cât și la Occident, începând cu secolul al XVI-lea până la anul 1860.« Terminul presintării manuscriselor la concurs va fi 31 decembrie 1890.

VI. *Premiul Statului Lazar*, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1891 celei mai bune lucrări in limba română asupra următorului subiect : »Igiena țeranului român. Locuința. încălțăminte și îmbrăcăminte. Alimentațiunea in diferite regiuni ale țerei și in diferite timpuri ale anului.« Terminul presintării manuscriselor la concurs va fi până la 31 decembrie 1890.

VII. *Premiul Neuschotz*, de 1,500 lei, se va decerne in sesiunea generală din 1891, unei cărți scrise in limba română cu conținut științific, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1889 până la 31 decembrie 1890. Cărțile se vor presita in 6 esemplare până la 31 decembrie 1890.

VIII. *Premiul Asociațiunei Craiovene pentru dezvoltarea învățământului public*, in sumă de lei 1,500, se va decerne in sesiunea generală din 1892, celei mai bune cărți didactice in limba română din câte se vor fi tipărit dela 1 ianuarie 1890 până la 31 decembrie 1891. — Acastă dată este și terminul extrem al depunerii la cancelaria Academiei, in 6 esemplare, a cărților propuse pentru concurs.

IX. *Premiul Statului Lazar*, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1892, unei cărți scrise in limba română, cu conținut științific, care se va judecă mai meritorie printre cele publicate dela 1 ianuarie 1890 până la 31 decembrie 1891, seu celei mai importante invenții științifice făcute dela 1 ianuarie 1890 până la 31 decembrie 1891.

X. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1892, celei mai bune lucrări scrise in limba română asupra următorului subiect : »Nașcerea și imorământarea la Români. Datine și credințe.« Terminul presintării manuscriselor la concurs va fi până la 31 decembrie 1891.

XI. *Premiul Statului Lazar*, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1893 celei mai bune lucrări in limba română asupra următorului subiect : »Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic și al compozițiunii lor chimice.« Manuscrisul va trebui să cuprindă materie pentru circa 300 pagine de tipar in 8° garmond. Terminul presintării manuscriselor la concurs va fi până la 31 decembrie 1892.

XII. *Premiul D. Hagi Vasile*, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1894, unei cărți scrise in limba română și publicată in timpul dela 1 ianuarie 1888 până la 31 decembrie 1893, al cărei cuprins va fi : »Istoria comerțului la Români, seu starea actuală a comerțului in România, seu studii asupra legislațiunei comerciale in Statul român, seu ori ce alte subiecte privitoare la comerțul român.« Terminul presintării la concurs va fi până la 31 decembrie 1893.

XIII. *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne in sesiunea generală din anul 1894 cele mai bune lucrări scrise in limba română asupra următorului subiect : »Studiu asupra basmelor române in comparațiune cu legendele antice clasice și in legătură cu ale popórelor invecinate și ale tuturor popórelor romanice.« Terminul presintării manuscriselor la concurs va fi 31 decembrie 1893.

NB. Manuscrisele lucrărilor puse la concursurile premiilor de sub nrri IV, V, VI, X, XI și XIII se vor presintă anonime, purtând o devisă, care va fi produsă pe un plic sigilat conținând numele concurentului.

Academia își rezervă dreptul de a tipări in publicațiunile sale lucrările ce se vor premia.

Premiile se vor da autorilor numai după tipărirea lucrărilor premiate.

B o n b ó n e.

Un domn se presintă la doctor.

Acesta îl intrăbă :

— Ce ai dta?

— Am o forțe mare mănăcărime de picioare.

Doctorul, după ce se gândi puțin, adăogă.
— Ia spune-mi, te rog, nu cumva ești casier?
Tablou.

*

Se vorbește față cu doctorul X... despre spiritism, despre apariții etc.

— Dar dta doctore, întrebă o dămnă, crezi în fantome?

— Ah! dămnă, cum de-mi poți face o asemenea întrebare? Dăcă aș crede că morții pot reveni, chiar ca fantome, nu mi-aș mai exercită profesia.

*

Din lumea mare.

— Ce a eșit din procesul dtale cu canaliala de X... care te-a înșelat nu de mult cu vre-o sută de mii de franci?

— Ei! ne-am împăcat.

— Va să dăcă și-a înapoiat banii?

-- Nu. A luat pe fia-mea de nevăstă.

Literatură și arte.

Știri literare și artistice. *Despre Carmen Sylva* revista »The Atheneum« din Londra publică un articol intitulat: »the Life of Carmen Sylva.« — *Dl Ioan Gherea* va scote o nouă edițiune din opul seu »Studii critice«, căci prima edițiune s'a vëndut tótă în câteva săptămâni. — *Veronica Micle* a lăsat după sine un caet de poesii nepublicate încă. — *Dl Grigorie Tocilescu*, noul membru al Academiei Române, va publică în curënd în volum studiul seu asupra »Istoriei Bucureștilor«. — *Dl Radu R. Rosetti* a publicat un volum de »Poesii«; prefața e scrisă de dl Const. Mille. — *Dl Ghibănescu* a publicat în o broșură conferința sa intitulată: »Tradițiunea literară.«

Diploma barlădenă din 1143. Incercare de critică diplomatică slavo-română, de Ioan Bogdan, a eșit de sub tipar la București în edițiunea Academiei Române. Acăsta diplomă a fost publicată mai întău în copie de dl Hașdău și aruncă o neașteptată lumină asupra unei epoce din istoria Moldovei și arătă că principatul Galăției stăpăniă în vécul al 12-le tot șesul Moldovei până la Marea-Năgră și gurile Dunărei. Dl Bogdan contestăză anticitateză acestei diplome. Din cuprinsul istoric al ei nu se va puté dovedí nici odată cu deplină siguranță, că ea este falsă; studiând inse forma ei, în comparație cu celelalte diplome rusești, dinainte și după ea, vom ajunge la conclusia că diploma bărlădenă nu presintă tipul diplomelor rusești din secolul XII, ci al celor din secolii XIV și XV, că prin urmare este un falsificat croit după modelul acestor din urmă. Dl Bogdan susține afirmățiunea sa cu un studiu profund. Prețul 60 bani.

Conferințe literare. *Dl Alesandru Macedonschi* va ceti în curënd în sala vechiului Ateneu din București mai multe scrieri ale sale; tot asemenea conferințe are să facă apoi în orașele de frunte ale României. — *Dl Ilie Ighel* a ținut în duminăca trecută în aceeaș sală o conferință publică vorbind despre »Poesia la femei.« — *Dl C. Gr. Ghiorghiu* a vorbit tot duminăca la Ateneul din Focșani despre »Secsul slab și secsul tare.«

Viăța la mahala. Acesta e titlul unui volum de cronică glumețe, care a apărut de curënd la București și din care reproducem una în nr. present. Autorul dl Marion (Marinescu), colaborator al »Universului literar«, are colorii caracteristice spre a zugrăví tipurile și obiceiurile din suburbiile Bucureștilor, de unde și scote subiectele.

Literatura Modernă. Ar fi vorba, scrie »Românul«, că un grup de tineri să scótă în curënd o nouă

publicație intitulată »Literatura Modernă«, sub care titlu să publice tóte scrierile cele mai principale ale autorilor moderni ce au apărut până acuma și ce vor continuă a mai apăre. Prețul unui volumaș de 5—6 côle nu va fi decăt 25 de bani. Varietatea materiilor, estinatatea prețului, ne face să credem că întreprinderea va reuși. Cu acest mod se va da un impuls literaturii moderne atât de puțin cunoscută la noi și tot odată se va desvoltă gustul publicului, care actualmente e viciat de traducerile speculative.

× **Bustul lui Eminescu.** Sculptorul Filip Marinescu, care a executat bustul lui Eminescu în marmoră, a turnat, scrie »Românul« un număr óre-care de statuete de bronz, represintând chipul decedatului nostru poet, inse mult mai bine reușit ca cel din trecut. O statueta nu costă decăt 20 de lei.

Cercul artistic. Sub titlul »Cercul artistic« s'a constituit în București o societate compusă din elevi și absolvenți ai școlei de bele-arte sub președintiă de onóre a dlui T. Aman, directorul școlei de bele-arte și sub președintiă activă a dlui I. Georgescu, profesor de sculptură.

Monumente publice. Mitropolitul primat și dnii Mihail Cogălniceanu, Dimitrie Sturdza, V. A. Urechă, T. Maiorescu, M. Suțzu, G. Lahovari și Gr. G. Tocilescu sânt numiți membri ai comisiunei onorifice a monumentelor publice din Româniă.

Pentru bibliotecile năstre. Cetim în »Românul«: Pentru a mai amelioră starea culturală a Românilor de peste munți, s'a constituit în București un comitet, compus din dnii Ion Nenișescu, Ion Slavici, Vintilă Rosetti, Ion Russu, Petre Gărboviceanu și Al. Hodoș, cu scopul de a adună bani și cărți pentrn înzestrarea bibliotecilor populare ce s'au înființat dincolo. S'au distribuit deja mai multe liste; una este depusă și la redacția năstră. Dintre marii comercianți au primit să colecteze dnii Ion Boroș, C. Pascu, St. Constantinescu, D. Bragadiru și alții.

Cărți aprobate. Ministrul de culte reg. ung. a aprobat următorele cărți de școlă: Ioan Georgescu: »Curs practic de economie pentru școlele populare« etc. a doua edițiune. (Brașov, 1890, tipogr. Ciurcu.) Hipolit Ilasievici: »Curs metodic de istoria naturală pentru școlele populare.« (Brașov, 1890, tipografia Ciurcu.)

Reviste none. La București vor apăre în iunie și septembrie următorele reviste noue: »Doctorul«, revistă medicală lunară; »Revista finanțelor« și »Valurile Dunărei« revistă literară. Dorim să și trăescă, nunumai să apară!

Teatru și musică.

Știri teatrale și musicale. *Dl Gr. Gabrielescu* cântă cu mare succes în Barcelona; de acolo va merge în America, fiind angajat la teatrul din Rio-de-Janeiro. — *Dșóra Charlotta Feliciani*, cunoscuta cântăreță română, se află acuma la București; de curënd a cântat câteva bucăți la Palat, ér pe sâmbătă a anunțat o reprezintăție la Teatrul Național. — *Dșóra Nina Banciu* din Craiova, care a debutat și-lele trecute cu succes pe scenele din Viena și Zurich, a intrat în tratări de angajament cu direcțiunea Teatrului Național din București. — *Dl Georgescu*, cunoscutul basist din Iași, va fi asemenea angajat la opera română a Teatrului Național din București.

Dinicu-album. conținënd un număr însemnat de hore, brăuri, serbe și cantece populare, compuse de dl Gh. A. Dinicu, absolvent al conservatorului din București, a apărut acolo. Albumul lucos imprimat la Lipsca, are următorul repertoriu: 1, Hora boe-

răscă. 2, Ploeșteancă (hora.) 3, Hora Angelina. 4, Souvenir de București (horă.) 5, Hora Măriora. 6, Hora lui Zaharia. 7, Hora merii. 8, Hora verei. 9, Hora țigănescă. 10, Nebotezata horă. 11, Hora lui Chipan. 12, Lelea cu scurteica verde. 13, Sîrba lui pompier. 14, Danțul Balcanilor. 15, Sîrba dela Paris. 16, Sîrba dela Ploești. 17, Sîrba ovrească. 18, Sîrba noruleț de plôe. 19, Hora finei. 20, Hora frumușică. Albumul este dedicat studenților universitari.

✕ **Violina lui Porumbescu.** Părintele regretatului nostru compositor musical Ciprian Porumbescu, parocul Iraclie Porumbescu, istorisește în »Românul«, cum a cumpărat dsa violina fiului seu. În anul 1866, aflându-se la Supca în calitate de paroc, pe timpul fometei de atunci i se presintă un lăutar bătrân, oferindu-i spre vîndare o violină vechiă și spunându-i că a căpătat-o dela un boer tiner. Dsa o cumpără și o trimise la Lemberg s'o tocmescă; remițându-i-o maestrul, acela i-a oferit pentru ea 150 fl., căci o inscripție din lăuntru ei spunea, că violina a fost făcută la Cremona de Nicolae Amati în 1626. Jalnicul părinte inchie astfel: Pe această violină cântă fiul meu Ciprian în nefericita-i inchișore, când un hot din cei inchiși cu dînsul într'o celulă auzîndu-l erupse în — plîns; pe această violină cântă el la Nervi în Italia, »Doina«, mării mediterane, ca ea să o ducă, cum șise el, pe undele sale, Oceanului și acesta să spună lumii, care acorde-s cele mai dulci și mai scumpe — Romînilui; această violină, în fine o numi el bietul, până 'n ultimele ore ale vieții sale, — »mirésa mea.« Mai adaugăm, tot după »Românul«, că acesta violină astăzi e proprietatea dlui dr. George Crăinicean din București.

✕ **Concert în Reșița.** Cu ocasiunea instalării dlui David Têrlălôga ca preot gr. or. în Reșița-montană, duminică la 11 maiu n., Reuniunea română de cîntări și musică din Caransebeș, împreună cu corul vocal al reuniunii române de cîntări și musică din localitate, va da sêra un concert cu următorul program: 1, »Etă ziua triumfală«, cor bărbătesc de Humpel. 2, »Cîntec ostășesc«, cor bărbătesc de G. Stefanescu. 3, Himn ocașional, cor femeesc de Al. Flechtenmacher. 4, »Suspînul«, cor bărb. de A. Sequens. 5, »Senin și furtună«, cor bărb. de J. Vorobchievici. 6, »Gândește-te la mine«, cor micșt de E. Popescu. 7, »Fraternitatea«, cor bărb. de Adam. 8, »Cîntec de pădure«, cor bărb. de A. Braun. 9, »Tricolorul«, cor micșt de Porumbescu. 10, »Stêua României«, cor bărb. de Kárrász. După concert urmăză joc.

✕ **Corul plugarilor români din Izvin** lângă Timișoara a serbat la 8/20 aprilie cu mare însuflețire hramul bisericesc. Tot atunci s'a sfințit și stêgul reuniunii, esecutându-se programul ce-l publicăram în nr. 14 al foii nòstre. A făcut impresiunea cea mai bună corul din Chiseteu, în frunte cu bravul seu dirigent părintele Lucian Șepețian. Nașul stêgului, economul Elta Goț, bătînd cel dinteu cuiu în stêg, a dăruit reuniunii 50 fl. Apoi bătura cuie represintanții diferitelor coruri plugărești. Dirigentul corului din Izvin e invetătorul Ioan Mateica.

Biserică și școlă.

✕ **Sinodalitatea bisericii gr. or. în Austria.** În ședința dela 29 aprilie a casei deputaților austriaci deputatul baron Styrcia a accentuat necesitatea afacerii bisericii gr. or. și și-a exprimat dorința, ca biserica gr. or. să fie organizată pe principiul sinodalității, al alegerei libere și al participării elementului mirean. Vorbitorul și-a exprimat mirarea, că afacerea congresului bisericesc gr. or. nu s'a rezolvat încă.

Ministrul de culte Gautsch a respuns că afacerea congresului bisericesc gr. or. după numeroșe și minuțioșe cercetări și anchete a progresat atât de mult, încât în cea mai scurtă vreme este a se aștepta o hotărîre în această privință.

✕ **Pentru instrucțiunea publică din Bucovina.** Deputatul Lupul a declarat în ședința casei deputaților din Austria dela 28 aprilie, că completarea claselor paralele românești ale gimnasiului superior din Suceva este o necesitate, precum și întemeierea unui gimnasiu inferior în Cernăuți și completarea universității prin crearea facultății de medicină. El adresază guvernului rugarea urgentă, ca să realizeze odată aceste pretensiuni îndreptățite.

✕ **Locuri vacante în școlă de cadeți de inf. din Sibiu** sînt vr'o 30—50 pentru anul școlar viitor. Petițiile cu documentele necesare se trimit până la 20 iulie la comanda școlii. Condițiunile de primire se cuprind într'o broșură, ce se pòte căpeta cu 20 cr. la librăria Schmiedicke în Sibiu ori la L. W. Seidel și fiu în Viena.

Ce e nou ?

✕ **Hymen.** Dl Victor Zaharoschi, absolvent de teologie din Cernăuți și inființatorul »Bibliotecii populare bucovinene«, își va serbă cununia cu dșora Măriora Costăș, fiica parocului gr. or. din Broscăuț, la 13/25 maiu în biserica parochială din Broscăuț. — Dl Aurel Moș și dșora Elena Aurelia Adamovici s'au cununat la 6 maiu în Abrud. — Dl dr. Vasilie Saftu, profesor în Turnu-Măgurele, în 1 maiu n. s'a cununat la Pitești cu dșora Eugenia G. Perșinariu, fiica dlui paroc G. Perșinariu din Brașov. — Dl I. Nicorescu, ales preot pentru parochia Jabar, s'a logodit cu dșora Amalia Demetrovici din Uftini, de lângă Timișoara. — Dl Gerasim Arsiciu, notar comunal în Chitighaz, comitatul Bichiș, la 11 maiu își va incredința de soție pe dșora Măriora Popovici, fiica preotului reposat Ioan Popovici din Nadab, comitatul Arad. — Dl N. Andreescu invetător în România la 11 maiu se va cunună cu dșora Constanța P. Florian în Selisțe lângă Sibiu.

✕ **Știri personale.** Dl V. Alecsandri, după cum aflăm cu durere, a cădut din nou greu bolnav la Paris. — Dl V. P. Sasu a oferit societății de ajutor reciproc »Snopol« din Brăila suma de lei 125.

✕ **Reuniunea femeilor române din Arad** și provincia va ține adunarea sa generală în 12 iunie n. la 10 ore înainte de miezădi în sala cea mare a seminarului diecesan. Comitetul reuniunii a ținut în sêptemăna trecută ședință, cu care ocașiune dna casieră Rhea Silvia Ceontea a raportat despre starea casei și s'a constatat, că 'n anul curent a încurs 163 fl., care adaugîndu-se la cassa-restul din stêșitul anului trecut, se vede că averea reuniunii acuma se urcă la 4685 fl. 77 cr. Sinodul eparchial aradan a votat în bugetul consistorului din Arad pentru scopul reuniunii 5400 fl.; deci cu suma acesta dimpreună reuniunea are un fond de 10,085 fl. 77 cr. În sêra adunării generale, convocată de dna vicepresidentă Aurelia Beleş și de dl secretar Petru Truța, se va ține și un bal, în sala din pădurița orașului.

✕ **Decentralizarea tabelor regești.** Dilele trecute s'a desbătut în dieta țerii decentralizarea tabelor regești, adecă a curților de apel. În locul celor doue table de pân' acuma, una în Budapesta pentru Ungaria și alta în Mureș-Oșorheiu pentru Ardeal, în viitor au să fie unspredece table. Dintre aceste, doue vor fi: la Mureș-Oșorheiu și la Cluș pentru Ardeal. Dintre cele din Ungaria una va fi la Dobrițin, la care va apar-

ținé și Sătmarul, Selagiul, Ugocia și Maramureșul; alta în Oradea-mare, la care, afară de Biharia, vor mai aparține comitatele Arad și Bichiș. Părțile bănatice, adică comitatele Timiș, Caraș-Severin și Torontal, vor avea o tablă regescă, la Timișoara. Comitatul Cenad s'a alăturat la tablă regescă din Seghedin.

Necrológe. *Grigoriu Mureșan*, paroc gr. c. în comuna Feldru, Ardeal, a murit la 21 aprilie, în etate de 59 ani, lăsând în doliu familie mare și rude multe. — *Stefan Pop*, paroc gr. c. în Purcăreți, părțile chiorene, a reposat la 24 aprilie, în etate de 62 ani, jelit de mulți. — *Grigoriu Pop*, paroc gr. c. al Gârboului unguresc în Ardeal, a încetat din viață în Așcileul-mic la 1 mai, în etate de 66 ani, jelit de numeroși consăngeni.

Higienea.

Kola (rouge de kola) este o materie care e în stare a suspenda obosela musculară. Pe când cafeina e un escitant nervomuscular, kola lucrează mai mult asupra elementelor muschulare, ér escitabilitatea nervoasă abia se simțește după luarea kolei. Ofițerii franceși și negrii din Africa au făcut marșuri tórte prelungite cu ajutorul acestei materii escitante luată în o dosă care ar corespunde la 15 centigrame de cafeină. E de notat că semințele prospete de kola (cari în Franța nu se pot avea) sânt mult mai escitante decât cele uscate, care nu conțin atât oleu escitant ca cele verđi. Esperimentările urmază pentru a se pute introduce această materie între alimentele armatei franceze.

Panbotano este numele aceluia medicament specific în contra frigurilor intermitente, din care un decoct (macerație) de câte 70 grame, ér la copii pe jumătate la o litră de apă se fierbe până scade la jumătate litră și această cantitate destinată pentru 24 de ore, de regulă ajunge pentru a combate febra (tertiana.) Urmări rele n'a avut în cele 15 casuri în care a fost dat și din care 8 casuri erau malarie. Vindecarea vine după înieia, mult a doua și de aplicare. Panbotano e coja unui arbore din Mexico, și înainte de a se face macerație și decoct séu estras alcoolice, trebuie pisat.

Șaradă.

De Elena Santion.

Litera n'tei și ultima cetiți
Și glasul unui animal găsiți;
Ér mijlocul ca să-l ghiciți,
în geometrie să cetiți;
O figură cunoscută
Și la multe folosită;
Ér întreg acest cuvânt,
E un frumos ornament.

Terminul de deslegare e 25 maiu. Ca totdeauna și de astadată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea șaradei din nr. 51 (1889.)

»Athanasiu.«

Deslegare bună n'am primit dela nimene.

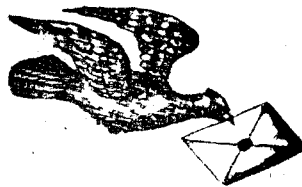
Deslegarea ghicitórei de semne din nr. 3, a. c.:

Poți tu acum óre să spui,
O, dulce trandafir uitat,
C'atunci numai te-am sărutat,
Când am aflat că ești al lui?

Și poți să-i spui, cât timp am plâns,
De câte ori la sin te-am strins,
Și cum privindu-te uscat,
Am plâns din nou și am uitat?!

Deslegare bună primirăm dela dșóra Mariți Simțion în Sibiiu, cere a și obținut premiul.

Poșta redacțiunei.

Graz. A sosit târđiu pentru numărul acesta. Dar i vom face loc cu plăcere în cel viitor. Cele ce ne indicați, nu incăpe îndoielă, totdeauna vor fi bine primite.

Radia Scrieți-ne care numere ve lipsesc, ca să le putem suplini numai decât.

Ploesci. Trimiteti-ne studiul despre care ne scrieți și-l vom publică cu ocasiunea cea mai de aprópe.

Berlin. ?

Roma. V'am trimis scrisóre particulară, asemenea și foia.

Recița. Durere, nu-l putem întrebuința, căci așa ceva în foia năstră se critică mai riguros, decât în o foie politică séu pedagogică

Țimpul—vieța. Proșă rimată Sonetul se admite.
Sugrumată. În curénd.

Picături de Maria-Zell pentru stomac,

forte folositoare în tóte bótele de stomac.

Vindecă: lipsa de apetit, slăbiciunea stomacului, respirațiunea mirositoare, paliditatea, rigăelile, colica, catarul de stomac, acréla n gât, gălbinarea, gréta, vėrsarea, durezza de cap (decă provin din stomac,) șgăricurile de stomac, incuetura, ingreunarea stomacului, hemoroidele etc. Prețul unei sticle, cu Marca de invențiune, instrucțiune pentru întrebuințare 40 cr.; duplă 70 cr. Expedițiunea centrală prin farmacistul Carl Brady, în Kremsier (Moravia.)

Avertisment! Veritabilele picături de

Șchutzmarke. Maria-Zell pentru stomac se falsifică și se imităză mult. Semnul veritabilității este, că fiecare sticlufă trebuie să fie împachetată în hârtie roșie, provédută cu marca de sus și să aibă regulele de întrebuințare, mai observându-se, că este tipărită în imprimăria lui H. Gusek în Kremsier.

Hapuri purgative de Maria-Zell.

Aceste hapuri (pilule) care de mulți ani se întrebuințază cu cel mai bun succes contra lipsei de scaun și la incueri, se falsifică mult. Cumpărătorul să fie atent la marca de sus, cum și la subscrierea farmacistului C. Brady, Kremsier. Prețul unei cutii 20 cr., 6 cutii 1 fl. Decă banii se trimit înainte, se espedză franco: 1 sul cu 6 cutii 1 fl 20 cr., 2 suluri 2 fl. 20 cr.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell nu sânt niște lécuri secrete. Descrierea se află în regulele de întrebuințare care se alătură la fiecare sticlă și cutie.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell se află de vėndare: în Oradea-mare la iarmaciștii: E. Ember, Lud. Molnár, George Nyiry, Carol Bleyer, Ales. Heringh și la misericordiani; în *Berebyó-Ujfalu* la farm. Geza Tamásy, în *Kis-Marja* la farm. Fr. Gallasy; în *Komádi* la farm. G. Scholtz; în *Salonta* la farm. L. Kovács și Fr. Podráczky; în *B. Diosig* la I. Vaday. 29—44

Călindarul săptămănei.

Diuma sėpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dumineca	samarinencei Ev. dela Ioan c. 4 gl. 4, a inv. 7.] res. ap.		
Duminecă	29 Cuv. Memnon	11 Mamertus	4 29 7 25
Luni	30 S. Apost. Iacob	12 Pancratiu	4 27 7 26
Mărți	1 Prof. Emeric	13 Servatiu	4 25 7 27
Mercuri	2 Par. Atanasie	14 Bonifaciu	4 24 7 29
Joi	3 SS. Timot	15 (+) Inalt Dni	4 22 7 30
Vineri	4 Mart. Pelagia	16 Ioan Nepom.	4 21 7 31
Sămbătă	5 Mart. Irina	17 Ubald	4 20 7 33

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Húgel în Oradea-mare.